

T.C.
EKONOMİ BAKANLIĞI

Sayı : 84832410-610-[7/44327] 640

Konu : Yazılı Soru Önergesi

20 Mart 2014

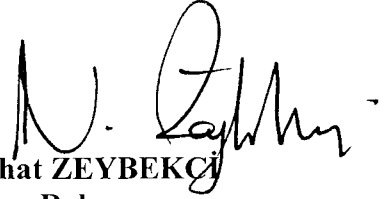
41953

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 04/06/2014 tarihli ve 43452547-120.00-181114 sayılı yazıları.

İlgi'de kayıtlı yazıları ekinde yer alan İzmir Milletvekili Sayın Ahmet Kenan TANRIKULU tarafından verilen 7/44327 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevap ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerine arz ederim.

Nihat ZEYBEKÇİ
Bakan

EKLER:

1- Cevap yazısı (7 sayfa)

T.C.
EKONOMİ BAKANLIĞI

İzmir Milletvekili Sayın Ahmet Kenan TANRIKULU tarafından verilen 7/44327 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevaplar:

1) Son beş yıldaki ithalat tablosuna baktığımızda; 2009 yılında 141 milyon dolar olan ithalat 2010 yılında yüzde 31,7 artarak 185,5 milyon dolar olmuştur. 2011 yılı ithalatımız ise bir önceki yıla göre yüzde 29,8 artarak 240,8 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. 2012 yılında ise 236,5 milyon dolar olan ithalat rakamları 2013’de yüzde 6,4 artarak 251,6 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Bin \$									
İhracat (FOB)			İthalat (CIF)		Dış Ticaret Dengesi		Dış Ticaret Hacmi		Karşılama Oranı
Yıl	Değer	Değişim	Değer	Değişim	Değer	Değişim	Değer	Değişim	Yüzde Değer
2002	36 059 089	15,1	51 553 797	24,5	- 15 494 708	53,9	87 612 886	20,5	69,9
2003	47 252 836	31,0	69 339 692	34,5	- 22 086 856	42,5	116 592 528	33,1	68,1
2004	63 167 153	33,7	97 539 766	40,7	- 34 372 613	55,6	160 706 919	37,8	64,8
2005	73 476 408	16,3	116 774 151	19,7	- 43 297 743	26,0	190 250 559	18,4	62,9
2006	85 534 676	16,4	139 576 174	19,5	- 54 041 498	24,8	225 110 850	18,3	61,3
2007	107 271 750	25,4	170 062 715	21,8	- 62 790 965	16,2	277 334 464	23,2	63,1
2008	132 027 196	23,1	201 963 574	18,8	- 69 936 378	11,4	333 990 770	20,4	65,4
2009	102 142 613	-22,6	140 928 421	-30,2	- 38 785 809	-44,5	243 071 034	-27,2	72,5
2010	113 883 219	11,5	185 544 332	31,7	- 71 661 113	84,8	299 427 551	23,2	61,4
2011	134 906 869	18,5	240 841 676	29,8	- 105 934 807	47,8	375 748 545	25,5	56,0
2012	152 461 737	13,0	236 545 141	-1,8	- 84 083 404	-20,6	389 006 877	3,5	64,5
2013	151 786 976	-0,4	251 649 892	6,4	-99 862 915	18,8	403 436 868	3,7	60,3

2) Bakanlık olarak yürüttüğümüz GİTES, Yeni Teşvik Sistemi, YOİKK gibi çalışmalar neticesinde ithalat kontrol altında tutulmaya devam edilecektir.

Türkiye’de dışa bağımlılığın azaltılması için Bakanlığım sürekli çalışmakta ve yeni projeler üretmektedir. Yeni teşvik sistemimiz ve özellikle de stratejik yatırım teşviklerinin tasarımı GİTES çıktılarının bu bağımlılığın azaltılmasında önemli rolü olmuştur. Girdi Tedarik Stratejisi (GİTES) ile üretim ve ihracatın aramalı ithalatına bağımlılığının azaltılması, sanayinin ihtiyaç duyduğu girdilerin tedarikinde sürekliliğin sağlanması, ihracatta sürdürülebilir rekabet gücünün artırılması amaçlanmaktadır. 2013-2015 Eylem Planı çerçevesinde bu amaçlarla uyumlu 37 hedef ve 91 eylem belirlenmiş olup, şu anda söz konusu eylem planları hayata geçirilme aşamasındadır.

Bununla birlikte, Bakanlığım tarafından hayata geçirilen yeni teşvik sistemi cari açığı azaltırken, üretimi az ya da yetersiz olan ürünlere yönelik yatırımları teşvik edilmeye devam edilmektedir. Gerek YOİKK aracılığı ile gerek yeni teşvik sistemimiz ile özellikle ithalatını yaptığımız ürünlere dönük doğrudan yabancı yatırımları artırmak için çalışmalar da sürdürülmektedir.

Ayrıca, Türk üreticisinin AR-GE, marka ve ÜR-GE yatırımlarına daha fazla ağırlık vermesi ve Kaliteli Türk Malı imajının güçlendirilmesi için devlet yardımları uygulamaları aktif şekilde kullanılmaktadır.

Diğer taraftan, Bakanlığım, sahip olduğu güçlü teknik ve hukuki altyapısıyla, artan ithalat baskısı ve ithalatta haksız rekabete karşı uluslararası hukuku en etkin şekilde kullanmaktadır.

Öte yandan, bir malın ithalatında kaydedilecek gelişmelerin izlenmesi amacıyla ithalatta gözetim uygulamasına gidilebilmektedir. Bu kapsamda 129 adet Gözetim Tebliği yayımlanmıştır. Söz konusu tebliğler kapsamındaki ithalatın değeri yaklaşık 20 milyar ABD doları seviyesindedir.

DTÖ, haksız rekabete karşı tedbir alınmasına ilişkin olarak ise, 1995 ile 2012 yılı döneminde Anti Damping ile Sübvansiyonlar ve Telafi Edici Önlemler Anlaşmalarından doğan haklarını kullanan ülkemiz, DTÖ üyesi ülkeler arasında bu önlemleri en çok uygulayan ülkeler arasında Hindistan, ABD, AB, Arjantin ve Çin Halk Cumhuriyeti'nden sonra 6. ülke olmuştur.

Ayrıca, yaklaşık 15 milyar dolar ithalat hacmini kapsayan tekstil ve konfeksiyon ürünleri ithalatımız kayda alınmak suretiyle izlenmekte ve ithalat işlemleri gerçek zamanlı olarak takip edilmektedir.

Diğer taraftan, Türk sanayinin ithalat bağımlılığını azaltacak ve yüksek ve orta-yüksek teknoloji ürün ihracatını artıracak bir üretim sistemine geçmemizi sağlayacak hedeflere ulaşılmasını teminen ülkemizdeki yatırım teşvik uygulamalarına dayanak oluşturan, 15 Haziran 2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar” hazırlanmış ve 19 Haziran 2012 tarihinde yürürlüğe konulmuştur.

Bu kapsamda, teşvik sistemine, büyüme potansiyeli olan sektörlerimizin ara malı ithalat bağımlılığını azaltacak, AR-GE içeriği yüksek, yüksek teknoloji ve yüksek katma değerli yatırımları ifade eden “Stratejik Yatırım” kavramı entegre edilmiştir. “Stratejik Yatırımlar”, %50’den fazlası ithalatla karşılanan ara malı veya ürünlerin üretimine yönelik bulunan, katma değeri yüksek belirli büyüklükteki yatırımlardan oluşmaktadır. Ülkemizde yüksek teknoloji ürünlerin üretilmesini sağlayacak yatırımlar da bu uygulama kapsamında, Türkiye’nin hangi bölgesinde yapılırsa yapılsın yüksek destek yoğunluğu ile desteklenmektedir.

Ayrıca, yüksek ve orta-yüksek teknoloji ürün grubunda yer alan bazı yatırım konuları sistem kapsamında “Büyük Ölçekli Yatırım” olarak tanımlanmış ve bu alanda gerçekleştirilecek yatırımların daha yüksek oran ve sürelerde desteklenmelerini sağlanmıştır. Yatırımların büyük ölçekli konular arasında değerlendirilmesi için aranan asgari yatırım tutarları önemli ölçüde düşürülmüştür. Böylelikle emek yoğun üretimden bilgi ve teknoloji yoğun üretime geçişimizi sağlayacak yüksek katma değerli yatırımları daha fazla desteklemek üzere gerekli adımlar atılmıştır.

Bununla birlikte yeni sistemde, bazı yatırım konuları “öncelikli yatırım” olarak tanımlanmış ve bunların, yatırım yerine bakılmaksızın yüksek yardım yoğunlukları ile desteklenmeleri sağlanmıştır.

Uygulama sonuçlarına bakıldığında; 20 Haziran 2012 – 30 Nisan 2014 tarihleri arasında büyük ölçekli yatırım projesi sayısı 35 olarak gerçekleşmiştir. Bu projelerin ağırlığını kimya sektörü yatırımları, motorlu kara taşıtları imalatı ve makine teçhizat imalatı yatırımları oluşturmaktadır. Stratejik yatırımlar ise Nisan 2014 sonu itibarıyla 13’e ulaşmış durumdadır. Sadece bu 13 proje kapsamında 13 Milyar TL’lik yatırım harcaması yapılması beklenmektedir. Bu yatırımlar, sistemi kurgularken hedeflediği gibi, ülkemizin ithalat bağımlılığının azaltılmasına katkı sağlayacak projelerdir. Petro-kimya, kimyasal ürünler, ilaç ve metal üretimi konularında gerçekleştirilecek bu yatırımlar tamamlandığında, cari açığımızın azaltılmasına çok büyük katkılar sağlayacaklardır.

3) Son on yılda ülkemiz ihracatı yalnızca sayısal bir artış sergilememiş, aynı zamanda niteliksel bir dönüşüm de göstermiştir. Ekonomideki yapısal dönüşüme bağlı olarak ihracat kalemlerinin içindeki AR-GE, inovasyon ve ileri teknoloji dayalı ürünlerin payı artış göstermektedir. OECD ISIC Rev.3 sınıflaması kullanılarak yapılan hesaplama göre, ileri teknoloji ürünlerinin toplam imalat sanayi ihracatımızdaki payı son üç yılda artış göstermiş; 2011 yılında %3,1 düzeyinde gerçekleşen bu oran, 2012 ve 2013 yıllarında sırasıyla %3,3'e ve %3,4'e ulaşmıştır.

Bu oranların artırılması amacıyla, ihracatçılarımızın inovasyon yeteneklerini ve donanımlarını geliştirmeye yönelik Bakanlığım desteğinde programlar yürütülmekte, üretim-yatırım-ihracat mekanizmasının etkin bir şekilde çalışması hususunda gerekli düzenlemeler yapılmaktadır. Buna ilaveten, Bakanlığım, TİM ve ilgili kamu kurumları koordinasyonunda yürütülen 2023 Türkiye İhracat Stratejisi'nde de, vizyon sahibi ve uluslararası rekabetin gerekliliklerini yakından takip eden ihracatçılarımızın inisiyatifiyle inovatif fikirlerin üretim sürecine kanalize edilmesi, böylelikle ihracatımızın günümüz ve geleceğin ticaret dünyasının taleplerine cevap verebilir ileri teknoloji, AR-GE ve inovasyona dayalı bir yapıya kavuşturulması hedeflenmektedir.

4) Suriye:

Suriye'de krizin başlamasıyla birlikte, firma sorunlarının, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu, Türk Müteahhitler Birliği, Türkiye İhracatçılar Meclisi ile koordineli olarak Bakanlığımda oluşturulan Suriye İzleme Masası tarafından takibi yapılmıştır.

Firmalarımızın Suriye'de işlemleri nedeniyle yaşadıkları mağduriyetlerin azaltılabilmesi adına Bakanlığım koordinasyonunda gerçekleştirilen çalışmalar aşağıda özetlenmektedir:

- Firmalarımızın karşılaştığı sorunları ve uğradıkları zararları tespit etmek üzere Bakanlığım bünyesinde 15 Kasım 2011 tarihinde Suriye İzleme Masası kurulmuştur.

- Suriye Ortadoğu ülkeleri ile ticaret yapan pek çok ihracatçı ve nakliyecisi firmamız için önemli bir transit geçiş ülkesidir. İhracatçı firmalarımızın yaşadığı mağduriyetin azaltılabilmesi adına Mısır ve Lübnan alternatif güzergahları tesis edilmiştir.

- Suriye'deki olaylar nedeniyle zarara uğramış firmalarımızın tahakkuk aşamasındaki vergi borçları ile 6111 sayılı Kanun kapsamında geçmişten gelen vergi borçlarının mücbir sebep çerçevesinde ertelenmesi imkânı Bakanlığım koordinasyonu ile sağlanmıştır.

- Suriye'de faaliyette bulunan işverenlerimizin bu ülkedeki işyerlerinden kaynaklanan SGK prim borçları ile aynı işverenlerimizin Türkiye'de bulunan diğer işyerlerinden kaynaklanan SGK prim borçlarının mücbir sebep çerçevesinde ertelenmesi imkânı getirilmiştir.

- Yurtdışı Müteahhitlik Hizmetleri Köprü Kredisi (YDMHKK) Programı kapsamında, Suriye'de iş yapan müteahhitlik firmalarının yanı sıra, Suriye'de yerleşik ulusal ve/veya uluslararası işverenlerden iş almış taşeron firmalar ile müşavirlik firmalarına, 25 milyon ABD Dolarına kadar döviz kredisi kullanma imkânı getirilmiştir.

- Suriye'ye ihracat taahhüdüyle kullanılmış, halen kredi riski açık kısa vadeli ihracat kredileri (Reeskont Kredisi hariç) ile Uluslararası Nakliyat Pazarlama Kredilerinin gelecek vadelerinin uzatılmasına imkân sağlanmıştır.

- 21 Eylül 2012 tarihinde Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren mevzuat değişikliği ile firmalarımız Suriye ile ilgili olarak almış oldukları kredileri çok daha uygun koşullarda yapılandırabileceklerdir.

Mısır:

Devrim sonrası, ülkenin yeniden yapılandırılması çabalarına destek olmak amacı ile Hükümetimiz tarafından 1 milyar doları alt yapı ve üst yapı proje desteklerinden 1 milyar doları da ihracat kredisinden oluşmak üzere toplam 2 milyar dolarlık bir finansman paketi oluşturulmuştur. Mısır tarafına sağlanan söz konusu proje ve ihracat kredi destekleri için Mısırlı yetkililerce belirlenen Türk firmalarından mal ve hizmet alımı yapılmakta ve ilgili firmalarımız söz konusu destek ve kredilerden faydalandırılmaktadır.

Libya:

Yaşanan gelişmeler çerçevesinde, Bakanlığım koordinasyonunda yürütülen çalışmalar aşağıda özetlenmiştir:

- 20 Şubat 2011 tarihinde Bakanlığım bünyesinde “Libya İzleme Masası” oluşturulmuş olup vatandaşlarımızın başvuruları doğrultusunda Libya krizine ilişkin çalışmalara devam edilmektedir.

- Libya Planlama Bakanlığı tarafından Libya’nın yeniden yapılandırılma sürecinde, “Adalet ve İnsan Hakları”, “Sağlık ve Çevre”, “Altyapı ve Yeniden İnşa”, “Ekonomik İyileştirme”, “Kapasite Geliştirme” ve “Eğitim ve Bilimsel Araştırma” adı altında altı adet Sektörel Çalışma Grubu oluşturulmuştur. Konularına göre, belirlenen Türk uzmanların çalışmalara katkı sağlaması beklenmekte olup, Çalışma Gruplarının henüz tamamı faaliyete geçmiş değildir.

- Firmalarımız tarafından Bakanlığımıza ulaştırılan “Durum Tespit Form”ları ve başvurular ile Libya’da zarara uğrayan müteahhitlik, ihracatçı ve yatırımcı firmalarımızın zarar ve alacakları kayıt altına alınmıştır.

- Zarara uğramış firmalarımızın ilgili mevzuat çerçevesinde vergi ödeme süreleri durdurulmuştur.

- Türkiye’de sigortası ödenen 8092 işçi için iş akitlerinin bulunması ve başvuru yapılması halinde, prim ödeme günü esas alınmak suretiyle, kısa çalışma ödeneği verilmesi kararlaştırılmıştır.

- Libya’da meydana gelen olayların “Afet Durumu” şeklinde değerlendirilerek, işverenlerin prim borçlarının olayın meydana geldiği tarihten itibaren bir (1) yıla kadar ertelenmesi sağlanmıştır.

- Firmalarımız tarafından sevk edilen/nihai alıcıya teslim edilemeyen mallar için Gümrük Kanunu çerçevesinde, malların geri gelmesine ve belli bir ücret karşılığında serbest bölgelerde depolanmasına imkân sağlanmıştır.

- Eximbank nezdinde yürütülen “Yurtdışı Müteahhitlik Hizmetleri Köprü Kredi” programından, taşeron firmaların da faydalanmasına imkân sağlanmıştır.

- Firmalarımıza, Libya’daki faaliyetleri ile ilgili olarak kullanılan kredilerin yeniden yapılandırılmasına imkânı tanınmıştır.

- Libya ile YKTK Anlaşması, 22 Nisan 2011 itibariyle yürürlüğe girmiştir. Bu Anlaşma çerçevesinde, Libya Hükümeti'nin Libyalı yatırımcılar ya da üçüncü ülke yatırımcılarının zararlarını gidermeye yönelik olarak alacağı her türlü önlemden Türk yatırımcılarının da aynı şekilde ve aynı ölçüde faydalanması garanti altına alınmaktadır.

- Libya'da faaliyetleri olan Türk firmalarının, 2011 yılı Şubat ayından bu yana ülkede yaşanan ve mücbir sebep olarak nitelendirilebilecek olaylar ve fiili imkânsızlıklar nedeniyle, işveren konumundaki Libya resmi kurum ve kuruluşlarına verdikleri taahhütleri yerine getirmeleri mümkün bulunmamaktadır. Bu çerçevede, Libya'da firmalarımızın faaliyetlerini sürdürmelerini mümkün kılacak güvenlik ortamının hâlihazırda mevcut olmaması sebebiyle üstlendikleri projelerden ve imzaladıkları sözleşmelerden doğan haklarını kaybetmemeleri; keza firmalarımızın Libya işveren idarelerine vermiş oldukları teminat mektuplarının haksız yere nakde çevrilmesinin önlenmesi ve Libya bankalarındaki mevduatlarının güvence altına alınmasını teminen Libya makamları nezdinde gerekli girişimler yapılmıştır.

- Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin 1970 ve 1973 sayılı Kararları çerçevesinde yayınlanan 2011/2001 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (BKK) ve BMGK'nın 2009 sayılı Kararı ile Yaptırım Komitesi'nin 16 Aralık 2011 tarihli Kararı çerçevesinde yayınlanan 2012/2727 Sayılı BKK; 1970 ve 1973 Sayılı BM Kararlarının AB ve ABD'de olduğu gibi iç hukukumuza aktarılmasının işlemleri kolaylaştıracağına değerlendirilmesi üzerine, 2011/2001 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile BM Kararları ülke içi mevzuata uyarlanmıştır.

Libya'da savaşın sona ermesi ve Geçiş Hükümeti'nin kurulması üzerine bu ülkeye yönelik yaptırımları büyük ölçüde ortadan kaldıran 2009 Sayılı BMGK Kararı ile Yaptırımlar Komitesinin 16 Aralık 2011 tarihinde aldığı Libya Merkez Bankası ve Libya Dış Bankası varlıkları üzerindeki tedbirlerin kaldırılmasına ilişkin Karar çerçevesinde BKK şeklinde gerekli düzenleme yapılarak adı geçen Kuruluşların ülkemizdeki varlıkları serbest bırakılmıştır.

5) Suriye:

Yukarıda da değinildiği üzere, ülkede halen devam eden iç karışıklıklar ve çatışmalar nedeniyle firmalarımızın şantiyelerinin ve ekipmanlarının nihai durumu ile alacakları hakkında kapsamlı bir çalışma yapılması, girişimde bulunulması veya alacakların tahsili için herhangi bir takvim sunulması mümkün olmamaktadır.

Mısır:

Mısır'da bugüne kadar toplam 15 firmamızın faaliyette bulunduğu tespit edilmiştir. Aynı inceleme, 2007 yılından itibaren yapıldığında ise rakam 2 firmaya düşmektedir.

Şu an Mısır'da devam etmekte olan tek proje durumundaki LİMAK'ın, GMR ile ortaklaşa 2011 yılında üstlendiği Kahire Uluslararası Havaalanı'nın Yenilenmesi ve Yolcu Kapasitesinin Artırılması Projesi, yavaşlamakla birlikte halen devam etmektedir.

Libya:

Firmalarımızın hakedişleri konusunda ülkemiz bugüne kadar birçok girişimde bulunmuştur. Ağustos 2011 tarihinde Dışişleri Bakanımızla başlayan ikili girişimlerimiz yakın döneme kadar devam etmiştir

Kasım 2013 sonunda Bakanlığımca, müteahhitlerimiz ile ilgili Libyalı işveren kuruluşlarının bulunduğu seri toplantıların düzenlenmesi talep edilmiş; ancak ülkede Kasım

ayında çıkan silahlı çatışmalar nedeniyle planlanan söz konusu ziyaret iptal edilmiştir. Takiben, 3 Ocak 2014 tarihinde ülkemizi ziyaret eden Libya eski Başbakanı Zidan'a firmalarımızın talepleri en üst düzeyde iletilmiştir.

Son olarak, Libya Başbakan Yardımcısı Abdussalam Al Kadi'nin 24 Nisan 2014 tarihinde ülkemize yaptığı ziyaret kapsamında, Başbakan Yardımcısı Sayın Ali Babacan ile gerçekleştirilen görüşmede devrim sürecinden etkilenen projelere ait çözüm bekleyen konular da (bekleyen hakedişler gibi) gündeme alınmıştır.

Bu çerçevede, toplam 84 firmamızın 310 projesinden sadece 31 firmanın üstlendiği 79 proje kapsamında Libyalı işveren idarelerle yeniden anlaşma yoluna gidildiği bilinmektedir. Bu kapsamda, tahsil edilen hakedişler 260 milyon ABD Dolarına yaklaşmıştır.

6) Beş yıllık kriz sürecinin ardından küresel ekonominin, başta gelişmiş ekonomilerde görülen toparlanma sebebiyle ivmelenmeye başladığı günümüzde, dünya pazarlarında rekabet gücü elde etmenin temel koşulu teknolojiye dayalı ve marka odaklı ürünlerin üretiminden geçmektedir. Bu sebeple geleneksel sektörlerimizin yanı sıra AR-GE'ye dayalı katma değeri yüksek ve teknoloji odaklı sektörlerde üretim ve ihracatımızın artırılmasına özel önem verilmektedir.

İhracatın mevcut yapısında tespit edilen sorunların başında, yüksek teknolojili ürün ihracatımızın seviyesinin düşük olması gelmektedir. Ülkemizin 2013 yılı ihracatının yalnızca %3,2'si yüksek teknolojili ürünlere aittir. Yaptığımız ihracata bakıldığında, ihraç ettiğimiz ürünlerin kilogram başına ortalama değeri 1,56 dolardır. Bu oranın ileri teknoloji ürünler ihracatıyla 2,5-3 dolar civarına yükseltilmesi çok önemlidir. Ayrıca, ülkemizin AR-GE harcamaları ne yazık ki düşük bir düzeydedir. Her ne kadar AR-GE harcamalarının GSYİH içindeki payı son 10 yılda binde 6,1 seviyesinden, binde 9,2 seviyesine gelmiş olsa da bu yine de yeterli değildir. İhracatımızın daha yüksek bir ivmeyle artması için, gelişmiş ülkeler seviyesi olan %2-%3 seviyelerine çıkılmalıdır.

Bununla beraber, ülkemizin en büyük ticari ortağı, ihracatımızda %40 üzerinde bir paya sahip olan Avrupa Birliği'dir. Özellikle 2008-2009 döneminde yaşanan büyük ekonomik krizle beraber ülkemiz Pazar Çeşitlendirmesi Stratejisi ile yeni pazarlara girmiştir. Daha büyük pazarlara giriş yapabilmek ve yeni girilen bu pazarlarda tutunabilmek adına ihracatçı firmalarımızın markalaşma çalışmalarına ağırlık vermesi gerekmektedir. Dünya çapında tanınmış markalarımızın çoğalmasıyla beraber hem ülkemizin saygınlığı hem de söz konusu pazarlara girmek isteyen diğer firmalarımızın şansı artacaktır. Bu bağlamda Bakanlığımın yürüttüğü çeşitli çalışmalar mevcuttur.

7) 2023 hedeflerine giden bu yolda, Bakanlığım tarafından gerek hedef pazarların belirlenmesi gerekse mevcut engellerin kaldırılması bağlamında yürütülen pazara giriş çalışmalarımız aktif bir şekilde sürdürülmekte, bu doğrultuda başta hedef ve öncelikli ülkelerimiz olmak üzere ihracatçılarımıza yönelik fuar ve ticaret organizasyonları düzenlenmektedir. Ayrıca ihracatçılarımızın uluslararası piyasalarda rekabet gücünü artırmak, rakipleri ile eşit koşullarda mücadelelerini sürdürmelerini sağlamak amacıyla tasarım, AR-GE, markalaşma, inovasyon ve eğitim konularında destek programlarımız yoğun bir şekilde sürdürülmektedir.

Bakanlığımca hizmet ve mal ihracatına çeşitli destekler verilmektedir. Sağlık, bilişim, eğitim ve film gibi sektörlerin geliştirilmesi için sağlanan destek mekanizmaları bulunmaktadır. Bu bağlamda, gerekli koşulları sağlayan kurum ve kuruluşlar pazar araştırması tanıtım, fuar arama motoru, yurtdışı birim, danışmanlık gibi birçok alanda

desteklenmektedir. İhraç ürünlerinin uluslararası rekabet gücünü arttırmak, ihraç pazarlarını geliştirmek amacıyla pazar desteği, AR-GE desteği gibi destekler de verilmektedir. Ayrıca, Türk malı imajı oluşturulması ve güçlendirilmesi, markalaşma potansiyeli bulunan ve farklı sektörlerde üretilen ürünlerimizin hedef pazarlarda tanıtılması, tutundurulması ve marka imajının desteklenmesi amacıyla TURQUALITY Destek Programı uygulanmaktadır.

Ülkemizde sürdürülebilir büyüme için ihracata dönük üretimin ithalata bağımlılığını azaltmaya dönük yapısal projeler önemli bir yer teşkil etmektedir. Bu bağlamda İhracata Dönük Üretim Stratejisi (İDÜS) çerçevesinde yer alan Girdi Tedarik Stratejisi (GİTES); ülkemizin yatırım ve üretim yapılarında yapısal dönüşümlerin ortaya çıkması açısından önem taşıyan çalışmalar arasında yer almaktadır. GİTES ile Türkiye’de ihracata dönük üretimin ithalata bağımlılığının azaltılması, sanayinin ihtiyaç duyduğu ve yenilikçi ve teknolojik ürün üretiminin gerektirdiği girdilerin tedarikinde süreklilik ve güvenliğin sağlanması, üretimde etkinliğin-verimliliğin artırılması, ihracatta sürdürülebilir küresel rekabet gücü artışının temini, daha fazla katma değerın Türkiye’de bırakılması ve ara malı ithalat bağımlılığının azaltılması amaçlanmıştır.

Ülkemizin zenginleşmesi, katma değeri yüksek ürünler üretmeye ve ihracat birim kilogram fiyatımızı yükseltmeye dayanmaktadır. Bakanlığım ülkemizin rekabet gücünü arttırmak konusunda üzerine düşen görevi yapmakta ve 2023 hedeflerimize ulaşmak doğrultusunda çalışmaya devam etmektedir.

8) Teşvik sistemimiz, Genel Teşvik Uygulamaları, Bölgesel Teşvik Uygulamaları, Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki ve Stratejik Yatırımların Teşviki gibi dört ana bileşenden oluşmaktadır. Bu uygulamalar kapsamında yatırımcılara, KDV İstisnası, Gümrük Vergisi Muafiyeti, Vergi İndirimi, Asgari ücret üzerinden hesaplanan Sigorta Primi İşçi ve İşveren Hissesi Desteği, Faiz Desteği, Yatırım Yeri Tahsisi, Gelir Vergisi Stopajı Desteği ve KDV İadesi destekleri sağlanmaktadır. Söz konusu desteklerin tamamından veya bir bölümünden; yatırımın büyüklüğüne, bölgesine ve konusuna göre değişen oran ve sürelerde yararlanılması mümkün bulunmaktadır.

İzmir ilinin yer aldığı 1. Bölgede gerçekleştirilecek bölgesel yatırımlara, KDV istisnası, gümrük vergisi muafiyeti, yatırım yeri tahsisi, %15 yatırıma katkı oranı ile vergi indirimi ve 2 yıl süreyle sigorta primi işveren hissesi desteği sağlanmaktadır. Ayrıca, yatırımın OSB’de yapılması durumunda vergi indirimi ve sigorta primi işveren hissesi desteği açısından bir alt bölgede geçerli olan oran ve süreler uygulanılmaktadır. Dolayısıyla, 1. Bölgede yer alan OSB’lerde yapılacak yatırımlar için yatırıma katkı oranı %20, sigorta primi işveren hissesi desteği 3 yıl süreyle uygulanılmaktadır. Bununla birlikte, büyük ölçekli ve stratejik yatırımlara ilişkin şart ve karakteristikleri sağlayan yatırımlar ilgili teşvik uygulamasından faydalanabilmektedir. Söz konusu teşvik uygulamalarından yararlanamayan yatırım projeleri ise asgari 1 milyon TL tutarında olmaları kaydıyla genel teşvik uygulaması aracılığıyla KDV istisnası ve gümrük vergisi muafiyetinden faydalanabilmektedir.